دونالد ترامپ و تلاش برای بستن دفتر طالبان در قطر!

از :روزنامه گاردین

برگردان: محمد مصطفی نوید

به اساس گزارش منابع نزدیک به دو کشور، دونالد ترامپ رئیس جمهور امریکا بالای اشرف غنی رئیس جمهور افغان فشار آورده است تا به دفتر سیاسی طالبان در قطر که از 6 سال بدینسو به حیث آدرسی برای گفتگو با طالبان از آن استفاده می شد، پایان دهد.

در حالیکه قرار بود این موضوع روز چهار شنبه در نشستی میان رهبران دو کشور بالا گیرد، از غنی انتظار می رفت که با آن توافق کند، اما تا هنوز جزئیاتی از آن در دست نیست.

رهبران افغان گفته اند که 36 گفتمان غیر رسمی در دوحه نشان می دهد که این دفتر، هرچند طالبان آنرا دفتر سیاسی خویش می دانند، اما در گفتگو های صلح تأثیری نداشته است، بلکه صرفا ابزار سیاسی یک گروپ در کابل علیه اسلام آباد بوده است.

ترامپ گفته است که با چندین دلیل نگهداری دفتر طالبان در قطر را خصمانه می داند، او تصور می کند که این دفتر ابتکار شکست خورده بارک اوباما است که نتوانست روند صلح با طالبان را تسریع بخشد، در همین حال دولت شاهی عربستان سعودی و امارات متحده عربی نیز از زمانیکه به این نتیجه رسیده اند که این دفتر یک فعالیت دیپلوماسی دوحه در اعتبار دهی روابط امریکا و قطر است، تاکید بر بسته شدن این دفتر دارند.

شاید هم تا حال ارائه درخواست رسمی به وسیله کابل به دولت قطر آغاز شده باشد، اما رسیدن به گفتگو نهایی با دولت قطر تا هنوز دور به نظر می رسد.

به گفته یک منبع نزدیک به این معامله دیپلوماتیک، موضوع بسته شدن این دفتر آسیبی را متوجه روابط سعودی و قطر و سه کشور دیگری عربی (بحرین، مصر، امارات متحده عربی) نیز کرده است، چون از ماه جون به این طرف اختلاف نظر با قطر مبنی بر اینکه قطر از افراط گرایان اسلامی و کشور ایران حمایت می کند، بلند رفته است، ادعایی که قطر آن را رد نموده است.

از سوی دیگر ترامپ زمانی که دیدگاه ریاض را مبنی بر اختلاف مشاهده کرد، پشنهاد وساطت میان قطر و امارات را داده است و به این نظر بود که موضوع دفتر طالبان در ملاقاتش با تمیم بن حمد آل ثانی در سه شنبه گذشته نیز مطرح شود.

همچنان گفته می شود که رئیس جمهور غنی در ماه فبروری در حاشیه ی کنفرانس امنیتی در مونیخ نیز به وزیر خارجه قطر گفته بود که ممکن دفتر طالبان در قطر بسته شود.

تا هنوز معلوم نیست که آیا تمیم بن احمد امیر قطر، با بسته شدن دفتر طالبان موافق است یا نه اما قطر سخت مشتاق حمایت واشنگتن در این زمانی است که تحت تعزیرات فلج کننده اقتصادی همسایه هایش قرار دارد.

کمیسون سیاسی طالبان در سال 2011 فردی را به شکل دایمی در دفتر سیاسی طالبان در دوحه معرفی کرد، که بزودی نخستین ارتباط سری با امریکا را در جرمنی برقرار ساخت و این نقطه آغاز دیپلوماسی طالبان بود، تا جاییکه در سال 2013 طالبان تلاش کردند سفارت رسمی خود را باز کنند ولی با مخالفت شدید کابل، این امر تحقق نیافت.

این فشار ها طالبان را مجبور کرد که پرچم و لوح دفتر را پایان کنند، اما تعمیر این دفتر به مرکز غیر رسمی، گفتگو ها و ارتباطات سیاسی طالبان مبدل شد، این ارتباطات تأثیر پایه داری به صحبت های صلح نداشت، اما مرجعی برای گفتگو ها با طالبان روی توافق های انسان دوستانه ی بود، به این هدف که 16 سال جنگ از مردم عام قربانی گرفته است.

رهایی پنج زندانی طالبان در سال 2014 از زندان گوانتاناما و تسلیمی آنها به دولت قطر در مقابل "بوی برگدال" سرباز اسیر امریکایی نزد طالبان، برای این دفتر سودمند واقع شد.

مایکل سمپل آگاه امور منطقه و محقق در دانشگاه "کوئینز بلفاست" می گوید: من نگران هستم که کمیسون سیاسی طالبان در دوحه بسته شود و طالبان از وضعیت پیش آماده برای تقویت جبهه گرم خود استفاده نمایند و ادعا کنند که امریکا علاقه به صلح با افغانستان ندارد، و به جنگ خود ادامه دهند.

سمپل اضافه نمود که او طرف دار مشارکت سیاسی حرکت طالبان است و با وجود که کار سودمند از این دفتر بعید به نظر می رسد اما ادامه کار دفتر دوحه مهم است.

تا هنوز معلوم نیست که در صورت بسته شدن دفتر دوحه آیا نماینده گان طالبان از دوحه اخراج می شوند یا نه، اما در صورت اخراج و فرستادن آنها به پاکستان، دستگیر خواهند شد، چون پاکستان هرگز از این دفتر پشتیبانی نکرده است، بلکه این دفتر زمینه ساز کنار زدن اسلام آباد و مذاکرات مستقیم طالبان با امریکا بوده است، اما منبعی به گاردین گفته است که ظاهراً طالبان از برگزاری مجالس سیاسی در آنجا جلوگیری می کنند.

اهمیت دفتر دوحه از 2013 به این طرف مخصوصاً بعد از استعفای، طیب آغا رئیس این دفتر در 2015 کاهش یافت، طیب آغا فرد جوان و وزیر خارجه پیشین ملا عمر بود، و از انتخاب ملا اختر به حیث جاینشین، بعد از مرگ ملاعمر به شدت انتقاد می نمود.

فاصله و شکاف بوجود آمده میان دفتر سیاسی و قومندانان جنگی هرگز التیام نیافت و ناظران به این باور شدند که دفتر دوحه میدان جنگ را نیز محدود و به مشکل مواجه ساخته است، اما دفتر سیاسی دوحه همچنان نقش مهم سمبولیک از سرگیری گفتگوی های صلح رابازی می کند، پروسه یی که چندین سال است راکد مانده است.

بعد از دیدار پنهانی با رئیس امنیت ملی افغانستان و دیپلومات ارشد امریکایی، نمایندگان دفتر دوحه در 2016 جهت صحبت با مقامات امنیتی پاکستان به پاکستان سفر کردند.

به اساس گفته های یک دیپلومات غربی در کابل حتی اگر این حرکت سمبولیک هم بود، اما نشان داد که این چینل دایمی طالبان هم فاقد تصمیم گیری برای گفتگوهای صلح است. او می افزاید که: همه می دانند که هیچ راه حل نظامی وجود ندارد، اما این عملکرد(بستن دفتر طالبان در قطر) هم یک عملکرد جنگ خواهانه است، همه طرف ها مسوول اند، مخصوصا رهبران دولت افغانستان، کسانیکه درد کمتر احساس می کنند، و از سود درگیری لذت می برند.

بقول این دیپلومات رهبران افغان به دوبخش تقسیم شده اند، مشاور امنیت ملی حنیف اتمر با این موضوع (تعطیل دفتر دوحه) کنار آمده اما معصوم ستانکزی رئیس امنیت ملی هنوز متردد است.

حکومت افغانستان تا اکنون اصرار به گفتگو صلح به رهبری افغانها داشته است اما دفتر طالبان در قطر هموار مزاحمت برای این پروسه بوده است و اصرار داشته که باید کشور سومی نیز وارد بازی صلح طالبان با حکومت افغانستان شود و بسته شدن این دفتر می تواند حکومت افغانستان را کمک کند که گفتگو دو طرفه را بدون دخالت کشور سومی با طالبان از سر گیرد. **پایان**